

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

LAUSUNNOT

EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

ETSK:N 544. TÄYSISTUNTO, 19.6.2019–20.6.2019

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Asianmukaisen eurooppalaisen lainsäädäntökehityksen luominen yhteisötalouden yrityksiä varten”

(oma-aloitteinen lausunto)

(2019/C 282/01)

Esittelijä: **Alain COHEUR**

Komitean täysistunnon päätös	12.7.2018
Oikeusperusta	työjärjestyksen 32 artiklan 2 kohta oma-aloitteinen lausunto
Vastaava jaosto	”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus”
Hyväksyminen jaostossa	28.5.2019
Hyväksyminen täysistunnossa	19.6.2019
Täysistunnon nro	544
Äänestystulos (puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	159/0/1

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Aikana, jolloin Euroopan yhdentymiseen etsitään uutta puhtia, voidaan yritysmuotojen moninaisuutta vaalimalla edistää työpaikkojen luomista, sosiaalista innovointia ja yhteenkuuluvuutta sekä Euroopan kilpailukykyä. EU:n oikeudessa vallitsee yksinkertaistava käsitys sisämarkkinoilla käytössä olevista yritysmuodoista, minkä johdosta yhteisötalouden yritykset eivät sovi voittoa tavoittelevien pääomavetoisten yritysten eivätkä myöskään voittoa tavoittelemattomien (ei-kaupallisten) organisaatioiden joukkoon.

1.2 Yhteisötalouden yrityksiä ja organisaatioita johdetaan mm. sellaisten yhteisten ominaispiirteiden, arvojen ja periaatteiden mukaisesti kuin ihmisten sekä toiminnan tarkoituksen ensisijaisuus pääomaan verrattuna, vapaaehtoinen ja avoin jäsenyys sekä demokraattinen hallinto. Ne eivät pyri mahdollisimman suuriin lyhyen aikavälin liikevoittoihin vaan varmistamaan pitkän aikavälin toimintakykynsä. Voitot investoidaan takaisin työpaikkojen luomiseen tai ylläpitämiseen tai organisaation tarkoituksen mukaisen toiminnan kehittämiseen, tai ne jaetaan yhteisesti jäsenten henkilökohtaisen panoksen mukaan.

1.3 EU:n oikeudessa ei ole otettu huomioon yhteisötalouden luontaisia ominaispiirteitä eikä varsinkaan sen erilaista suhdetta liikevoittoon. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 54 artiklan tulkitaan asettavan vastakkain ei-kaupalliset (voittoa tavoittelemattomat) yhteisöt ja yhtiöt, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa korvausta vastaan. Jälkimmäiseen ryhmään luokitellaan siis erottelamatta ja oikeudelliseen muotoon katsomatta kaikki voittoa tavoittelevat yritykset riippumatta siitä, jakavatko ne voittonsa vai eivät.

1.4 Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä ja Euroopan komission päätöskäytännössä ei kiinnitetä riittävästi huomiota yrityksiin, jotka ovat kotimaansa lainsäädännön mukaisesti nk. voittoa tavoittelemattomia yrityksiä tai jotka luokituksesta riippumatta eroavat omistusta, hallintoa ja voittojen käyttöä koskevien kriteerien osalta selvästi voittoa tavoittelevista pääomavetoisista yrityksistä, erityisesti mitä tulee niiden mahdollisuuksiin saada rahoitusta. Sitä paitsi olisi voitava estää yhteen ainoaan yritystoiminnan muotoon johtava kehitys, koska kaikkien yritysmuotojen tarjoamat mahdollisuudet pitäisi saada käyttöön ja EU:n oikeuden tulisi olla neutraalia eri yritysmuotojen suhteen.

1.5 Näin ollen ETSK

- ehdottaa, että EU:n lainsäädäntöön sisällytetään oikeudellinen kehys, jonka avulla voidaan parantaa yhteisötalouden yritysten aseman tunnustamista. Lähtökohdiana olisi uusi käsite ”rajoitettu voitontavoittelu”, jonka on määrä kattaa kaikki sellaiset yritykset, jotka todennäköisesti tuottavat voittoa mutta joiden tarkoituksena ei ole voiton jakaminen omistajille, koska niiden tarkoitusperät ovat yhteisvastuullisuuteen perustuvia tai yleishyödyllisiä.
- kehottaa komissiota käynnistämään tutkimuksen rajoitetun voitontavoittelun käsitteestä ja tällaista toimintatapaa noudattelevista yritysmuodoista. Laatumalla tutkimus voitaisiin saada parempi käsitys asianomaisten yritysten kilpailuedellytysten säilymistä edistävien lainsäädäntö-, rahoitus- ja verotuspuutteiden tarpeesta ja mahdollisesti edistää hyvien käytäntöjen muodostumista.
- kehottaa komissiota jatkamaan osuuskuntiin liittyviä toimia, jotka se toteutti valtiontuen määrittelyä käsittelevän tiedonantonsa yhteydessä, ja ulottamaan asiaa koskevat säännökset koskemaan kaikkia yhteisötalouden yrityksiä.
- pyytää komissiota myös laatimaan SEUT-sopimuksen 54 artiklasta ja kilpailuoikeutta koskevista perussopimuksen artikloista tulkitsevan tiedonannon, jossa selvennetään voittoa tavoittelemattoman toiminnan käsitettä EU:n oikeudessa.
- katsoo lisäksi, että SEUT-sopimukseen olisi liitettävä yleistä taloudellista etua koskevia palveluja käsittelevän pöytäkirjan N:o 26 tapainen pöytäkirja yritysmuotojen moninaisuudesta, ja kehottaa jäsenvaltioita sisällyttämään tämän tarkistuksen tuleviin uudistuksiin.

2. Yleistä

2.1 Poliittisen tunnustuksen saaminen yhteisötaloudelle

2.1.1 Yhteisötalous on kehittyvää käytännön todellisuutta EU:n taloudessa ja alueilla. Euroopassa on 2,8 miljoonaa erityyppistä yhteisötalouden yritystä ja organisaatiota – mm. osuuskuntia, keskinäisiä yhtiöitä, yhteiskunnallisia yrityksiä, yhdistyksiä ja säätiöitä – , jotka harjoittavat taloudellista toimintaa. Niiden osuus EU:n bruttokansantuotteesta on 8 prosenttia, ja niissä työskentelee 13,6 miljoonaa ihmistä (6 prosenttia Euroopan kaikista palkansaajista). Yhteisötalouden yritysten koko vaihtelee erittäin pienistä yrityksistä ja pk-yrityksistä suuriin konserneihin, ja niitä on kaikilla toimialoilla. Yhteisötalous voi painoarvonsa ja toimintansa monipuolisuuden ansiosta edistää merkittäväällä tavalla kestäväpohjaista, innovatiivista, sosiaalisesti osallistavaa ja ympäristöä kuormittamatonta talouskasvua Euroopassa.

2.1.2 Yhteisötalous kaipaa edelleen poliittista tunnustusta. Jonkin verran edistystä on toki tapahtunut: Euroopan yhteisötaloudesta on annettu Luxemburgin julistus otsikolla *A roadmap towards a more comprehensive ecosystem for social economy enterprises*, ja EU:n työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto (EPSCO) on antanut aiheesta ”Yhteisötalouden edistäminen Euroopan taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen veturina” päätelmät, jotka ovat ensimmäinen 28 jäsenvaltion yksimielisesti hyväksymä aiheeseen liittyvä asiakirja. Lisäksi komissio uusi vuonna 2018 yhteisötaloutta ja yhteiskunnallisia yrityksiä käsittelevän asiantuntijaryhmänsä (GECES) mandaatin ja Euroopan parlamentti on kehottanut komissiota varmistamaan, että yhteisötalouden ominaisuudet otetaan huomioon eurooppalaisia politiikkoja laadittaessa.

2.1.3 ETSK on ottanut useasti kantaa sen puolesta, että yhteisötalouden asema tulisi tunnustaa, että EU:n lainsäädännössä on otettava tosiasiallisesti huomioon yritysmuotojen moninaisuus ja että yhteisötaloutta varten olisi laadittava oma toimintasuunnitelmansa.

2.1.4 Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari ei voi toteutua ilman yhteisötalouden yritysten panosta. Siksi on tärkeää varmistaa konkreettisesti niiden mahdollisuus osallistua EU:n taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen. Yhteisötalouden yritykset ovat osoittaneet kriisi-aikoina muita yrityksiä sietokykyisemmiksi ja lieventäneet kriisien sosiaalisia vaikutuksia. Jokapäiväisessä elämässä ne taas ylläpitävät ja edistävät sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja ovat sosiaalisen innovoinnin lähteitä. Lisäksi monet niistä vastaavat ensinnäkin toimintaperiaatteiltaan ja myös toimintansa sisällön puolesta sosiaalisten oikeuksien pilarin tavoitteita: niillä on luontaiset edellytykset täyttää esimerkiksi tavoitteet, jotka koskevat varman ja sopeutuvan työllisyyden edistämistä, työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua ja työntekijöiden osallistumista sekä turvallista, terveellistä ja asianmukaista työympäristöä, tai tarjota innovatiivisia vastauksia tiettyihin sosiaaliin perustarpeisiin.

2.2 Oikeudellisen tunnustuksen puuttuminen – kaksijakoinen ja yksinkertaistava käsitys yritysmuodoista

2.2.1 Yhteisötalouden yritysten aseman tunnustaminen on EU:n oikeudessa hyvin heikkoa. Aloitteita on jo tehty eurooppalaisten osuuskuntien, keskinäisten yhtiöiden, yhdistysten ja säätiöiden perustamisen mahdollistamiseksi, mutta vain hanke asetuksen säätämiseksi eurooppaosuuskunnista on saatu päätökseen.

2.2.2 Tällä hetkellä näyttää siltä, että erillisten sääntöjen laatimisesta kutakin toimintamuotoa varten on luovuttu ja vallalla on kaksi muuta lähestymistapaa:

- Yhtäältä edistetään EU:n tasolla yhteiskunnallisen yrityksen käsitettä ja on otettu käyttöön useita rahoitusvälineitä niiden rahoitustarpeiden täyttämiseksi.
- Toisaalta kannustetaan jäsenvaltioita ei-sitovilla komission suosituksilla edistämään yhteisötalouden yritysten toimintaa omalla alueellaan, erityisesti niissä maissa, missä ei vielä ole kansallisia lainsäädäntökehyksiä.

2.2.3 Vaikka Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio sanovat lisäksi haluavansa kehittää yhteisötalouden koko kenttää, erilliset toimet on sovitettu yhteiskunnallisten yritysten tarpeisiin eivätkä ne kohdistu kaikkiin yhteisötalouden yrityksiin. Vaarana on myös, että toteutetuilla toimilla annetaan yhteisötaloudesta kapea kuva, joka rajoittuu yksinomaan yhteiskunnalliseen toimintaan.

2.2.4 Voimassa olevat säädökset ja viimeaikaiset ehdotukset peittävät näkyvistä ennen kaikkea sen keskeisen seikan, että EU:n koko oikeus tukeutuu kaksijakoiseen ja siis yksinkertaistettuun käsitykseen talouden toimijoista.

2.2.5 Rooman sopimuksesta lähtien sovellettu kahtiajako sisältyy nyt SEUT-sopimuksen 54 artiklaan, jossa määrätään sijoittautumisvapaudesta. Sen mukaan EU:n oikeudessa tunnustetaan kahdenlaiset yhteisöt: yhtäältä voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, joihin kuuluvat yksinomaan ei-kaupallisesti toimivat organisaatiot, ja toisaalta yritykset, joiksi luokitellaan lähinnä kauppa- ja siviilioikeudelliset yhtiöt ja myös osuuskunnat.

2.2.6 Kaikki yhteisöt, jotka harjoittavat taloudellisesti kannattavaa toimintaa, josta voidaan myös saada ylimäärää jaettavaksi, rinnastetaan pääomavetoisiin voittoa tavoitteleviin yrityksiin, olipa kyse osuuskunnista, keskinäisistä yhtiöistä, yhteiskunnallisista yrityksistä tai yhdistyksistä. Yhteisötalouden yritykset eivät kuitenkaan tavoittele pääoman maksimointia tai tuottoa, vaan niiden tavoite on sosiaalinen.

2.2.7 Yhteisötalouden yritysten erityispiirteiden riittämätön huomioon ottaminen on johtanut myös siihen, että kyseiset yritykset rinnastetaan kilpailuoikeudessa muihin yrityksiin, joiksi katsotaan kaikki taloudellista toimintaa markkinoilla harjoittavat yhteisöt riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta. Siihen, että yhteisötalouden yritysten oikeudellinen luonne, tavoitteet ja siten myös niille ominaiset taloudelliset ja rahoitusrajoitteet tällä tavoin sivuutetaan, antaa toisinaan lisämausteensa tuomioistuinten tulkinnoissa ja oikeuskirjallisuudessa säännönmukaisesti viljelty ajatus siitä, että markkinoiden normaalimalli on voittoa tavoitteleva yritys, joka pyrkii maksimoimaan liikevoitot tai investoidun pääoman tuoton.

2.2.8 Pääomavetoisen voittoa tavoittelevan yrityksen malli kulkee punaisena lankana EU:n kaikissa säädöksissä. EU:n jäsenvaltioiden alueella toimivat yhteisötalouden yritykset tuottavat yhteistä hyvää, mutta tästä huolimatta yhteisö- tai yhtiöoikeudessa, julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä tai vero-oikeudessa ei tehdä eroa tällaisten rakenteiden ja muiden yritysmuotojen välillä, ellei kyse ole yleistä taloudellista etua koskevista palveluista.

2.2.9 Vilpittömän poliittisen tunnustuksen antaminen edellyttää näin ollen välttämättä kyseisen yritysmuodon oikeudellista tunnustamista SEUT-sopimuksessa ja tämä puolestaan alkuperäisen perustavanlaatuisen sekaannuksen oikaisemista.

2.2.10 EU:n oikeudessa periaatteena on, että jäsenvaltioiden omistusoikeusjärjestelmiin ei puututa.

Tämä tarkoittaa sitä, että yritysten omistukseen liittyvät kysymykset eivät kuulu EU:n toimivaltaan, mutta myös sitä, että EU:n säännöt eivät saa johtaa omistusoikeusjärjestelmien sanelemiseen.

2.2.11 EU:n oikeudessa ei myöskään puututa siihen, omaksutaanko toimintamuodoksi pääomavetoinen voittoa tavoitteleva yritys, jossa päätösvalta riippuu hallussa olevien osakkeiden tai osuuksien määrästä, vai yhteisötalouteen pohjautuva yritys, jolloin päätösvalta jakautuu ihmisten eikä pääomaosuuksien mukaan. Viimeksi mainituissa ylijäämien jako on tiukasti rajoitettua tai niitä ei jaeta ollenkaan vaan kaikki ylijäämät investoidaan takaisin toiminnan tarkoituksen edistämiseen.

2.2.12 Jos tämä puuttumattomuuden periaate kuitenkin johtaa siihen, että kokonaiset talouden sektorit jäävät ilman tunnustusta ja että tietyn yritysmuodon annetaan nousta oikeusjärjestelmää ohjaavaksi malliksi tai normiksi, ollaan hakoteillä.

2.2.13 ETSK kiinnitti jo vuonna 2009 yritysmuotojen moninaisuudesta antamassaan oma-aloitteisessa lausunnossa huomiota tarpeeseen tunnustaa virallisesti EU:n taloudellinen monimuotoisuus.

2.2.14 On syytä tarkistaa EU:n koko oikeusjärjestystä niin, että ymmärretään paremmin sellaisten yleistä etua palvelevien yritysten rooli ja erityiset toimintatavat, joiden toiminnan tuottamat tulot käytetään poikkeuksetta sosiaalisten tavoitteiden edistämiseen.

2.2.15 Yhtenä uudistamiskeinona olisikin tunnustaa yhteisötalouden yritykset voittoa tavoittelevien yritysten ja ei-kaupallisten yhteisöjen rinnalla kolmantena talouden toimijoiden ryhmänä, jossa voiton tavoittelua on omaehtoisesti rajoitettu, koska etusijalla ovat muut päämäärät.

3. Erityistä

3.1 Rajoitettu voitontavoittelu – yhteisötalouden yritysten yhteinen piirre

3.1.1 Ottamalla käyttöön rajoitetun voitontavoittelun käsite voitaisiin korostaa yhteisötalouden yritysten ja pääomavetoisten yritysten olennaista eroa. Voittoa rajoitetusti tavoittelevassa yhteisössä voitontavoittelu on keino eikä toiminnan päämäärä.

3.1.2 Ensinnäkin edellytyksenä on, että toiminta on taloudellisesti kannattavaa, eli yrityksen talouden tasapaino ei saa olla riippuvainen tuista tai lahjoituksista.

3.1.3 Toiseksi jos toiminnasta kertyy ylijäämää, se on yhteisön rakenteesta riippuen siirrettävä vararahastoon tai käytettävä yhteisön toimintaan, jotta voidaan varmistaa investointien avulla sen jatkuvuus ja kehittyminen. Esimerkiksi osuuskuntien on mahdollisesti jaettava osa ylijäämästä jäsenilleen ylijäämäosuuksina tai korkoina, mutta ylijäämästä voidaan jakaa vain rajoitettu osa, jonka suuruus riippuu periaatteessa jäsenten toteuttamista liiketoimista eikä heidän pääomaosuuksistaan.

3.1.4 Kolmanneksi voiton tavoittelu ei voi olla toiminnan ainoa tarkoitus. Yhteisötalouden yritysten toiminnalla on muita päämääriä kuin sijoitetun pääoman tuotto tai voiton maksimointi. Tavoitteena on palvella joko jäsenten etuja tai yleistä etua, ja usein toiminnalla on myös muita tavoitteita, jotka voivat liittyä esimerkiksi sosiaaliseen, alueelliseen tai ympäristöasioihin liittyvään yhteenkuuluvuuteen.

3.1.5 Yrityksen päämääristä luonnostaan juontuvat toiminnalliset ja hallinnolliset rajoitukset vahvistetaan virallisesti sen säännöissä. Myös EU:n oikeudessa on kuitenkin otettava lukuun näitä erityisiä yritysmuotoja hyödyntävien toimijoiden olemassaolo ja mahdollistettava tällaisen yritystoiminnan kehittyminen sisämarkkinoilla.

3.1.6 Rajoitetun voitontavoittelun käsitteen avulla voidaan varmistaa, että

- a) yhteisötalouden tunnustaminen ei kata ainoastaan yhteiskunnallisia yrityksiä eli tietyn tyyppistä yhteiskunnallisiin tarkoituksiin liittyvää toimintaa harjoittavia yrityksiä, kun otetaan huomioon, että yhteisötalouden yritykset vastaavat toimialastaan riippumatta taloudellisiin, sosiaalisiin ja alueellisiin tarpeisiin. Kertyvät ylijäämät hyödyttävät ensisijaisesti osuuskuntien jäseniä, keskinäisten yhtiöiden osakkaita ja palveluja tuottavien yhteenliittymien paikallisia käyttäjiä. Niitä ei koskaan ohjata hedgerahastoihin tai kansainvälisille sijoittajille.
- b) jäsenvaltioissa käytössä olevien yritysmuotojen moninaisuutta kunnioitetaan toissijaisuusperiaatteen mukaisesti.

3.2 *Soveltaminen eri aloilla*

Rajoitetun voitontavoittelun käsitettä on tarkoitus soveltaa EU:n eri politiikanaloilla seuraavasti:

3.2.1 Sijoittautumisvapaus

3.2.1.1 Sijoittautumisvapauden osalta voitaisiin aloittaa tekemällä oikeudellisiin teksteihin muutos, jonka myötä voittoa rajoitetusti tavoittelevien yritysten olemassaolo tunnustetaan virallisesti.

3.2.1.2 Muutos voisi olla sellainen, että SEUT-sopimuksen 54 artiklassa ja sijoittautumisoikeuden osalta viitattaisiin siviili- ja kaupaoikeudellisiin yhtiöihin, osuustoiminnallisiin yhtiöihin sekä muihin julkis- tai yksityisoikeudellisiin oikeushenkilöihin tekemättä eroa sen perusteella, onko kyse voittoa tavoittelevasta vai voittoa rajoitetusti tavoittelevasta yhteisöstä.

3.2.1.3 Sijoittautumisvapaus on tiettyjen yhteisötalouden yritysmuotojen kannalta todellinen haaste. Koska yrittämisen oikeudelliset muodot vaihtelevat suuresti jäsenvaltiosta toiseen, kyseisen vapauden käyttäminen edellyttää useimmiten sitä, että yritykset sitoutuvat sijoittautumisjäsenvaltiossa sääntöihin, jotka eivät vastaa kotijäsenvaltiossa määriteltyjä toimintasääntöjä. Yhteisötalouden yrityksille ei ole eurooppayhtiöön verrattavissa olevaa toimintamuotoa. Yhteisötalouden yritysten vähimmäistasoinen tunnustaminen antamalla SEUT-sopimuksen 54 artiklasta tulkitseva tiedonanto mahdollistaisi tällaisten yritysten erityispiirteiden paremman huomioimisen EU:n oikeudessa mutta myös sen, että ryhdytään pohtimaan erilaisia ratkaisuja sijoittautumista koskevaan ongelmaan hyödyntäen esimerkiksi tiiviimpää yhteistyötä.

3.2.1.4 Tämä olisi ensimmäinen askel laajemmassa prosessissa, jonka tarkoituksena on edistää tietoisuutta ja tukea tietämyksen lisäämistä yhteisötaloudesta unionin tasolla. Kyseinen prosessi on toteutettava sekä EU:n tasolla että jäsenvaltioissa, joita tulee kannustaa laatimaan voittoa rajoitetusti tavoittelevien yritysten joustaville rakenteille soveltuvia kansallisia yhteisötalouskehityksiä.

3.2.2 Kilpailuoikeus

3.2.2.1 Rajoitetun voitontavoittelun käsitettä olisi sovellettava myös kilpailuoikeudessa tämän kuitenkin rajoittamatta SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdassa ja sitä täydentävissä tai tulkitsevissa asiakirjoissa tarkoitettuja määräyksiä, joita sovelletaan yleistä taloudellista etua koskeviin palveluihin.

3.2.2.2 Vaikka kilpailusääntöjen soveltamisalaan kuulumisen ainoa määrittäjäperuste on taloudellisen toiminnan harjoittaminen markkinoilla, sääntöjen soveltamisvaiheessa voitaisiin tehdä mukautuksia yhteisötalouden yritysten tiettyjen erityispiirteiden huomioon ottamiseksi.

3.2.2.3 Valtiontukien osalta Euroopan unionin tuomioistuimien onkin tunnustanut osuus kuntien erityisen aseman voittoa tavoitteleviin yhtiöihin nähden ottaen huomioon rajoitukset, jotka heikentävät niiden mahdollisuuksia saada rahoitusta toimintaansa varten. Tuomioistuimen päätöksen mukaan verotoimenpiteen, joka on osuus kunnille edullinen, ei voida katsoa hyödyttävän niitä valikoivasti, koska osuus kuntien ja pääomavetoisten yhtiöiden tilanteet eivät ole verrattavissa toisiinsa.

Tuomioistuimien perustelee päätöstään osuus kunnille ominaisilla erityispiirteillä, jotka liittyvät valvontaan sekä siihen, ettei niiden suhde jäseniinsä ole pelkästään kaupallinen, ja ennen kaikkea siihen, että niillä on vähäiset mahdollisuudet hyödyntää pääomamarkkinoita ja että ne voivat kehittää toimintaansa vain oman pääomansa ja lainarahoituksen turvin.

3.2.2.4 Komissio otti vaarin osuus kuntia koskevasta tuomioistuimen kannanotosta tiedonannossaan valtiontukien käsitteestä. Sen mukaan on mahdollista, että osuus kuntien suotuisampaa verokohtelua ei luokitella valtiontueksi.

3.2.3 Palvelujen tarjoamisen vapaus ja julkiset hankinnat

3.2.3.1 Komissio on todennut, että yhteisötalouden yritysten mahdollisuudet osallistua julkisiin hankintoihin ovat huomiota vaativa kysymys, ja korostanut, että tarjouskilpailuihin osallistuminen on ollut osalle yrityksistä vaikeaa.

3.2.3.2 Varattujen hankintasopimusten käyttö on lähtökohtaisesti pois suljettu vaihtoehto. On kuitenkin olemassa yleinen poikkeus, jota voidaan soveltaa sellaisiin talouden toimijoihin, joiden päätarkoituksena on vammaisten tai muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden integroiminen yhteiskuntaan ja työelämään. Lisäksi direktiivissä 2014/24/EU annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus varata terveys-, sosiaali- ja kulttuuripalvelujen hankintasopimukset yksinomaan voittoa rajoitetusti tavoitteleville yrityksille, jotka täyttävät tietyt muut toimintakriteerit.

3.2.3.3 Yhtä kaikki on syytä panna merkille, että tarjouspyyntömenettelyn käyttö, toisin sanoen yritysten kilpailuttaminen liberaalin mallin ja yksityistämisen pohjalta, ei aina tarjoa vahvaa kilpailuasemaa voittoa rajoitetusti tavoitteleville yrityksille. Tässäkin tapauksessa niiden joskus pienehkö koko tai investointirahoituksen saannin suhteellinen vaikeus voivat olla kilpailuhaitta millä tahansa toimialalla. Nämä tilanteiden erot pitäisikin ottaa huomioon lohkottaessa hankintojen eriin sekä hankintasopimuksen tekoprosesseissa, joiden pohjalta ratkaistaan, mikä tarjous on kokonaistaloudellisesti edullisin.

3.2.4 Verotus

3.2.4.1 Verotuksen osalta komissio totesi vuonna 2013, että yhteiskunnallisille yrityksille voidaan antaa suotuisan verokehyksen puitteissa hyvitystä sosiaalisten vaikutusten johdosta. Olisi käynnistettävä keskustelut sellaisen suotuisan verokehyksen luomiseksi, jossa kaikkia yrityksiä palkitaan laajemmin niiden yhteiskunnassa aikaansaamista vaikutuksista, jotka edistävät sosiaalista, ympäristöasioihin liittyvää ja alueellista yhteenkuuluvuutta.

Bryssel 19. kesäkuuta 2019.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Luca JAHIER*
